

MONTSERRAT SOBREVIAS

de l'Equip de Suport a la Immersió del MEC

Contes i rondalles a les escoles d'immersió lingüística

les escoles on aplicam programes d'immersió, incorporam la llengua nova i desconeguda per a la majoria dels infants (que en el nostre cas és la catalana) d'una manera global a totes les activitats que es duen a terme, per això mai és tractada com una assignatura més. Tot al contrari, aquesta nova llengua és el vehicle d'ensenyament/aprenentatge i pretenem que sigui apresada i usada de manera satisfactòria. El professorat d'aquestes escoles respecta la llengua familiar de l'alumnat però sempre parla en català i utilitza recursos i estratègies per fer-se entenedor i per ajudar els infants a usar-la.

Per aconseguir la vivència i la comunicació en la nova llengua, les aules respiren un ambient lúdic i ple d'afectivitat i en aquest context es va adquirint la llengua al mateix temps que s'utilitza.

Procuram que el nostre alumnat participi en moltes activitats interessants i divertides en les quals el llenguatge sempre és present, com ara jocs de pati, cançons, contes, teatre, teresetes... També promocionam molt la conversa i s'estimula els infants perquè gairebé sense tèmber-se'n tinguin necessitat d'usar la nova llengua, ja que *per aprendre bé una llengua s'ha d'usar*.

Un dels recursos que més aviat permeten la introducció dels infants en la llengua catalana són les sessions de contes per fer-los parlar. En aquestes sessions els infants no són solament atents oients i espectadors,

sinó que arriben a ser autèntics protagonistes de les històries, ja que gesticulen i representen les accions amb el seu propi cos i també imiten o reproduïen els diàlegs dels personatges dels contes a partir de les propostes dels seus mestres.

A fi d'assegurar que els infants comprenguin els contes i les rondalles i al mateix temps participin activament, tant al nivell oral com corporal, mentre duri la narració, hem de tenir present unes consideracions prèvies:

- Els contes tradicionals i les rondalles estan situats en uns espais, ambients i costums molt diferents dels que coneixen els infants, per això és molt important situar el context, mitjançant un suport visual que ens n'asseguri la comprensió.

Aquest suport tant pot esser una làmina, un dibuix o una fotografia, com objectes o elements que sorgiran durant la narració. També és important que el mestre se situï en uns llocs específics de la classe: quan parla el llop, amb una veu greu, és en un costat i quan parla na Caputxeta, amb veu fineta i innocent, és en un altre.

- És important que el professorat posi esment en la bona dicció, pronúncia i clara articulació. L'entonació variada i una utilització de timbres de veu diferenciats fan més alegre i viva l'audició. Si d'una banda la comprensió queda més assegurada, també és més fàcil i divertida la participació dels nins i les nines quan imiten els personatges.

- Cal promoure la gesticulació i la imitació de les accions. Tot allò que diguin o facin amb el seu propi cos quedarà molt més integrat dins seu.

- Si en edats més primerenques es conten històries senzilles amb pocs elements, es procura que entre els contes hi hagi lligams amb uns referents gestuals i de vocabulari que es van repetint i es fan verbalitzacions curtes; amb alumnes més grans i de manera gradual, introduïm històries ben diferents de les ja conegudes i també variem el suport visual d'un conte a un altre, per augmentar progressivament el seu bagatge lingüístic.

- Preparam rondalles o contes que tinguin cançons incloses amb la intenció d'assegurar més participació de l'al·lotea. Molts infants indecisos a parlar en la nova llengua, en canvi, no estan avergonyits de cantar, ja que el ritme i la melodia de les cançons tenen una forta atracció lúdica i emotiva.

- Mentre la mestra va contant el conte, de tant en tant estimula els infants mitjançant un gest amb les mans o amb la mirada perquè repetixin amb la mateixa entonació suggerida les frases que diuen els personatges. Altres vegades, parlen amb ells: els criden, els renyen, els avisen de perills, els animen a fer via..., sigui com vulgui sempre procuram que hi hagi una complicitat entre els personatges dels contes i els infants receptors. Com més intensa i espontània sigui la seva participació i vivència dins la narració, més aviat tendran necessitat d'expressar-se en

la llengua dels personatges del conte: *el català*.

- Quan en aquestes sessions volem fer-los entrar en el món màgic i fascinant de les rondalles, sovint és necessari fer una adaptació del seu llenguatge, massa allunyat dels infants d'avui en dia i sobretot dels que no tenen el català com a llengua familiar. Tot i així, procuram mantenir i potenciar moltes de les seves expressions.

- Procuram que la participació dels infants a cada conte o rondalla suposi situacions diferents:

- Intercanvi d'elements de disfressa per representar cada personatge i escenificar unes accions tant de manera individual com col·lectiva.

- Observació o bé manipulació d'objectes clau de la rondalla, com un setrill o un llum d'oli. Manipulació i construcció de teresetes de paper o cartó per fer-les parlar. Escenificar els diàlegs d'una història darrera una careta...

Tots aquests aspectes ens ajuden a fer que l'hora del conte sigui un moment de gran significació, molt esperat pels nins i les nines. En Patu-

fet, en Bernadet amb la seva Flor Romanial o la Filla del Sol i de la Lluna ens obren un dels camins per aconseguir que quan els infants acabin l'escolaritat estimin i puguin utilitzar la llengua de la terra on viuen. Per començar, de ben petitons, després d'aquella fonda alenada que acompanya els finals de les històries, diuen tots ben fort: «I conte contat, conte acabat!».

Butlleta de subscripció a l'ARC

La subscripció anual a la revista L'Arc té un preu de 1.500 ptes., i se'n publicaran tres números l'any.

Revista L'Arc. ICE (UIB). C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2. 07071 Palma. Tel. 17 24 08

Nom Cognoms

Adreça Tel.:

CP Població Província

Us dediqueu a la docència? A quin nivell?

Em subscric a la revista L'Arc, a partir del número Mes de 19

☐ Domiciliació bancària ☐ Taló nominatiu ☐ Gir postal ☐ Contra reemborsament

Taló nominatiu núm.
a favor de la revista L'Arc de l'ICE (enviat juntament amb aquesta butlleta)

Gir postal o telegràfic núm.
a favor de la revista L'Arc, de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears
c/c 725-743-58 de Sa Nostra (del qual s'adjunta el resguard a aquesta butlleta)

Butlleta de domiciliació bancària

Nom i cognoms

Codi de compte de client

ENTITAT	OFICINA	DC	COMPTE

Banc/Caixa Agència núm.

CP Població Província

Títular de la subscripció (en cas que sigui diferent del del compte):

Senyors, us agrairé que, amb càrrec al meu compte/lílibreta, atengueu, fins a nova ordre, el rebut que periòdicament us presentarà la revista L'Arc, de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, per al pagament de la meua subscripció.

Us salud atentament.

Firma,